

В ТЕНЕТАХ АТОМНОГО СПРУТ

ПІД ЧУЖИМ СОНЦЕМ

У грудні 1954 року учасників на
на Тоцькому полігоні відвідав Міністерство
Оборони СРСР, а згодом воїні від
тили додому. Мовляв, дослуж
хто де влаштується...

Таким чином двадцятирічний Олесь Флорович Мельничук прибув у Словаччину. Батьки здивувалися: ще більше слугити, а син уже вдома. Після тижневих походеньок «влаштував» службу у військовій частині в Рівненську. Здавалося, неподалік рідних країн кіно дочекається «дембелю». Однак доля підкинула ще одне випадання.

У документах Олексія Мельничука зазначено, що з вересня по листопад 1956 року він на території Угорщини виконував спеціальне завдання у складі Управління II Гвардійської дивізії. Власне, за тим секретним заповітом прихована участь Олексія Флоровича у так званих угорських подіях.

року. Тоді демократичні сили цієї країни намагалися сказати «Ні!» комуністичному тоталітаризму, доказуючи сутності радянських військ. Як наслідок – пролиті крові. На чужій землі загинули наші земляки, деякі одержали поранення. В угорському пеклі гарнуха і характер Олексія Мельничука. Там зустрівся млинівчанином Володимиром Лахтюком. На землі вкоротили віку Петру Гончаруку із Мурома. Тодішні владці життям і здоров'ям наших хлопчиків вирішували глобальні питання європейського масштабу.

ТОЦЬКА АВАНТЮРА

У 1953 році дев'ятнадцятирічного уродженця Слободи призвали в армію. І хоча в Олексія одна нога була дещо коротша від іншої, проблем із призовом не було. Завіз майбутній воїн райвійському дров і усі неуважки були вирішені. Після закінчення школи молодших командирів-автомобілістів у Хмельницькому для подальшого проходження служби направили на Тоцький полігон у Чкаловській області. Військова частина була засекречена і знаходилася між містами Бузулук і Сорочинське. У частині служило приблизно 120 солдат і офіцерів.

У літку 1954 року на полігоні стали відбуватися дивні речі. Чи не щодня у вагонах доставляли всіляких тварин і звірів: коні, зайци, корови, птахи. Згодом із літаків на полігон стали викидати макети атомних бомб. Власне, від льотчиків автомобілісти дізналися, що на Тоцькому полігоні відбудуться навчання із застосуванням атомної зброї.

У серпні 1954 року військовими автомобілями стали вивозити людей із сіл, розташованих поблизу майбутнього епіцентру вибуху атомної бомби. Олесь Флорович пригадує назви сіл Перше травня, Венера, у яких жили переважно татари, чуваши, мордовини і росіяни.

Якось льотчики попередили:

- Сьогодні скинемо справжню атомну бомбу!

Коли стався наземний вибух, солдати, офіцери, цивільні без засобів захисту лежали ниць на землі, хоча засоби захисту були у всіх, проте надягати їх заборонили. Мабуть, стратеги навчань ставили за мету випробувати дію атомної зброї на людях без будь-якого захисту. Людське життя і здоров'я до уваги не бралися – гору брали вищі інтереси Радянської держави.

Після вибуху командир відділення автомобільної роти Олесь Флорович разом зі своїми побратимами доставили дозиметристів для замірів ступені радіаційного забруднення місцевості в епіцентрі вибуху. Звісно, від воїнів радіаційну статистику приховували. Після проведення замірів епіцентр вибуху «проутюжили» танки, а за ними – піхотинці. Скільки учасників цього танкового десанту через роки розплатяться здоров'ям за атомну авантюру генералів і їх цивільних кураторів? На це запитання також відповісти важко.

Через кілька днів автомобілісти з епіцентру вибуху стали вивозити мертві худоби, яка починала розкладатися. Процедура мало-приємна, але солдати вибору не мали. Вивозили коней, овець, корів, а згодом закопували їх в іншому місці. Щоправда, цю операцію здійснювали уже в протигазах.

Згодом авіація бомбардуванням зрівняла із землею вигорілі населені пункти, а бульдозери провели відповідне «планування». Не залишилися останньі автомобілісти; спочатку возили будматеріали, а згодом будували два села між містами Бузулук і Сорочинське...

ЧОГО НЕ ГОЇТЬ БАЙДУЖІСТЬ...

У 1986 році світ вразив Чорнобильський атомний катастрофічний випадок. Біди Олесь Флорович супроводжував робітників, які залучалися для ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. У зоні відчуження перебував діб із двадцятьма дніми. Кохен заїзд тривав не менше трьох діб, а також він був не менш як вісім. Нині Олесь Флорович отримав статус учасника ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС. Але не просто це зробити. Накази, шляхові документи у ПМК-2, звідки відправляли у відрядження, збереглися: документи затопила вода, а відтак, знайшлися. Тож доведеться ветерану всіляких бід і трагедій дозволити чиновникам різного штибу свій чорнобильський досвід через суд. Слава Богу, свідки ще живі, здорові, пам'яті. Якби ж оті чиновники могли рентгеном відкрити серця збадати тіло і душу 71-річного млинівчанина, можливо, обійшлися без судів. Усілякі болячки відчущуються над чоловіком: після служби він втратив зір і лише завдяки воїстину чаївним чайом з ясному розуму Ірини Василівни Куц залишився на ноги, тож був прикутий до ліжка. На щастя, вражений спротивом організм вистояв у поєдинку з недобром. Колишній учасник навчань із застосуванням атомної зброї одужав і впродовж кількох десятиліть працював будівельної організації. Хай Всешишній оберігає від всіляких ненастей, бо чашу надлюдських випадків вже випив сповна...